

Oldtidens mad

HVAD SPISTE DE FØRSTE mennesker? Det kan ingen sige med sikkerhed, for der levede mennesker på jorden en halv million år før, den første kogebog blev skrevet. Men arkæologer (videnskabsfolk, som studerer rester efter gamle samfund) har regnet ud nogenlunde, hvad der var i oldtidsmenneskenes mad.

Arkæologerne finder ud af, hvad der stod på menuen for flere tusind år siden, ved at undersøge afgnavede ben og affalddynger. Af og til har man også fundet mad i maven på gamle lig, der er blevet bevaret i mudder eller is.

Frossen mad ▲► I alperne fandt man i 1991 *Ismanden Ötzi*, et 4.000 år gammelt lig. I hans mave fandt man resterne af et måltid. Han havde spist korn, grøntsager og kød fra kronhjort og stenbuk.

De første mennesker kunne ikke tillade sig at være kræsne. De var nødt til at spise alt, hvad de kunne dræbe, plukke eller grave op, og som ikke var giftigt. Menneskene spredte sig gennem Afrika til Asien, og de blev nødt til at ændre kost undervejs. I nærheden af kysten spiste de ikke kun kød og planter, men også fisk og skaldyr.

▲▲ **Insektstumper**
I Nevada i USA har man fundet små stykker af biller i ekskrementer fra oldtidens mennesker.

Vildt og rå

De allerførste mennesker spiste mest rå kød. En enkelt gruppe mennesker, der boede i en grotte nær den kinesiske by Peking for mellem 700.000 og 400.000 år siden, levede mest af hjortekød. I grotten har man også fundet knogler fra både mennesker og vilde dyr, men nogle videnskabsfolk mener, at Peking-mennesket blev spist af dyrene og ikke omvendt!

▲ **Vild mad**
Måske spiste Peking-mennesket både næsehorn, tigre, vildsvin og får.

På gennemrejse

Hvis man vil vide, hvad de forhistoriske mennesker spiste, så kan man prøve at kigge på deres toiletter! Utroligt nok ryger noget af det, vi spiser, lige gennem uden at ændre sig. Skaller, fiskeskel, ben, hår, trækul, frø og pollen kommer ud igen i stort set samme stand, som da det kom ind. Der findes ligefrem et ord for studiet af forhistorisk lort – *palæoskatologi*. Takket være denne videnskab ved vi fx, at de forhistoriske mennesker, som har været i Lovelock-grotten i Nevada i USA, somme tider spiste insekter.

▲ Coprolitter

Palæoskatologer studerer oldtidslort, som de kalder *coprolitter*. Man lægger coprolitterne i terpentint, som opløser de uønskede dele, og det, der er tilbage, kan fortælle en masse om forhistoriens kost. Men det er svært at vide, om coprolitter kommer fra et menneske eller et dyr. Det kan man kun finde ud af ved at lede efter en forstenet parasit, der kun lever i menneskets tarmsystem.

